

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

2020/2021 ուսումնական տարի

«Ազգային անվտանգություն» առարկայի

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Պետական և ազգային անվտանգության առարկան
2. Ժողովրդավարական պետության ԱԱ հայեցակարգի ընդհանուր դրույթները
3. ԱԱ հայեցակարգի ընդհանուր բնութագիրը
4. ԱԱ գաղափարի զարգացումը քաղաքական մտքի պատմության մեջ
5. ԱԱ բաղկացուցիչները
6. Ազգային գաղափարը որպես անհատի, հասարակության և պետության առաջընթացի ձևավորման հիմք
7. Տարածաշրջանային անվտանգության հիմնախնդիրները ԱԱ ենթատեքստում
8. Գլոբալ անվտանգության հիմնախնդիրները ԱԱ ռազմավարության կառուցվածքային բաղկացուցիչ
9. Պետական և ազգային անվտանգության համակարգերի փոխհարաբերությունը
10. ԱԱ համակարգի մշակութային հիմքերը
11. Քաղաքական համակարգի ժողովրդավարացումը որպես ԱԱ ապահովման գործոն
12. Ռազամական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
13. Սոցիալական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
14. Տեղեկատվական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
15. Տնտեսական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
16. Ժողովրդագրական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
17. Բնապահպանական անվտանգությունը ԱԱ բաղկացուցիչ
18. Սոցիալական երկխոսությունը և սերունդների համերաշխությունը ԱԱ ենթատեքստում
19. Քաղաքակրթությունների երկխոսությունը տեղական, տարածաշրջանային և գլոբալ անվտանգության երաշխիք

20. Քաղաքակրթությունների բախումը ԱԱ սպառնալիք
21. Քաղաքականության գաղափարական հիմքերի զուգամիտումը ԱԱ համակարգում
22. Սոցիալական բևեռվածությունը որպես ԱԱ սպառնալիքի ակունք
23. ԱԱ հայեցակարգի մշակման եղանակները
24. ԱԱ դոկտրինի մշակման ձևերը
25. ԱԱ քաղաքականության կերտումը
26. ԱԱ ռազմավարության մշակումն ու իրականացումը
27. ԱԱ հայեցակարգը որպես հանրային կառավարման համակարգի գերակայություն
28. ԱԱ հայեցակարգը և ժողովրդավարական անցման առանձնահատկությունները ՀՀ-ում
29. ԱԱ համակարգող ինստիտուտների փոխհարաբերությունները
30. ԱԱ ապահովման օրենսդրական գործունեության հիմնախնդիրները
31. ԱԱ և քաղաքական կայունության փոխհարաբերությունները
32. Քաղաքական փոփոխությունները որպես ԱԱ երաշխիք
33. Ազգային շահերի համակարգը
34. Ազգային շահերին ուղղված մարտահրավերները գլոբալացման գործընթացում
35. Ազգային շահերի ձևավորումը արևմտյան և արևելյան ժողովրդավարություններում
36. Ազգային շահերը և ազգային նպատակները ԱԱ համակարգում
37. Ժողովրդավարական համախմբումը որպես ԱԱ ռազմավարության գերակայություն
38. Ազգային համաձայնության արժեքային համակարգը
39. Ազգային գաղափարախոսությունը ԱԱ հայեցակարգի բաղկացուցիչ
40. Գարեգին Նժդեհի գաղափարները որպես ազգային համաձայնության համակարգ
41. Անհատը ԱԱ կրող և արարող
42. Քաղաքացիական հասարակության բնականոն գործունեությունը ԱԱ ապահովման երաշխիք
43. Ժողովրդավարությունը ԱԱ գերակա արժեք
44. ԱԱ համակարգի գործառնության սկզբունքները

45. Եվրոպական պետությունների անվտանգության ապահովման տեսությունը և պրակտիկան
46. ԱԱ աշխարհաքաղաքական գործոնները
47. ՆԳ մարմինները ԱԱ ապահովման համակարգում
48. Անվտանգության ծառայության մարմինների տեղն ու դերը ԱԱ ապահովման համակարգում
49. Հետախուզությունը և հակահետախուզությունը ԱԱ համակարգում
50. Քաղաքացիական ծառայության ինստիտուտի դերը ԱԱ համակարգում
51. Ճգնաժամային կառավարումը որպես ԱԱ ապահովման գործոն
52. Ֆորմալ և ոչ Ֆորմալ ինստիտուտների փոխհարաբերությունները ԱԱ համակարգում
53. Տարածաշրջանային և միջազգային հակամարտությունները ԱԱ սպառնացող գործոն
54. ՀՀ ԱԱ ռազմավարության բազմաչափությունը
55. ԱԱ ռազմավարության իրականացման հիմնական երաշխիքները
56. ՀՀ ԱԱ հիմնարար արժեքները
57. Քաղաքացին որպես ՀՀ ԱԱ ռազմավարության իրականացման հիմնական դերակատար
58. ՀՀ ապահովման գործոնները
59. ՀՀ ԱԱ դեմ ուղղված սպառնալիքների ընդհանուր բնութագիրը
60. ՀՀ ԱԱ արտաքին սպառնալիքները
61. ՀՀ ԱԱ ներքին սպառնալիքները
62. ՀՀ ԱԱ ներքին անվտանգության ռազմավարությունը
63. Պետական կառավարման արդյունավետությունը որպես ՀՀ ԱԱ երաշխիք
64. Բանակաշինությունը ՀՀ ԱԱ ռազմավարության գերակայություն
65. ՀՀ ԱԱ գաղափարական բազմաչափությունը (ազատականության և ազգայնականության փոխհարաբերությունները)
66. ՀՀ ԱԱ ռազմավարությունը կյանքի նոր որակի և բարոյահոգեբանական նոր մթնոլորտի ստեղծման համակարգ
67. ՀՀ արտաքին անվտանգության ապահովումը ԱԱ ռազմավարության ենթատեքստում
68. Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպությունը (ՀԱՊԿ) որպես ՀՀ արտաքին անվտանգության ռազմաքաղաքական գործոն

69. ՀՀ արտաքին անվտանգության ռազմաքաղաքական բաղադրիչները և ՆԱՏՕ-ն
70. ՀՀ անդամակցությունը միջազգային կազմակերպություններին և ՀՀ ԱԱ ռազմավարությունը
71. ՄԱԿ-ին դերը և նշանակությունը ՀՀ ԱԱ ապահովման գործում
72. ՀՀ անդամակցության դերն ու նշանակությունը եվրոպական կառույցներին
73. ՀՀ համագործակցությունը ԱՊՀ-ին
74. Արտաքին անվտանգության ապահովման բազմակողմ ձևաչափը (ՌԴ, ԻԻՀ, ՎՀ, ԹՀ, ԱՀ)
75. Հայաստան-Սփյուռք-Արցախի հարաբերությունները ՀՀ ԱԱ համատեքստում

**Քաղաքական կառավարման և
քաղաքական վելուծության ամբիոնի վարիչ՝**

Մ. Մարգարյան

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀՀ սահմանադրություն (փոփոխություններով).- Եր.: «Պաշտ. Տեղեկագիր», 2015
2. Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարություն. Եր.: Հայկական բանակ, 2007
3. Քոթանջյան Հ. Ս. ՀՀ ազգային անվտանգության ռազմավարության շուրջ. Եր.: Հայկական բանակ (գիտավերլուծական ամսագիր), 2006, N 3
4. Քոթանջյան Հ. Ս. ՀՀ ազգային անվտանգության քաղաքականության հիմքերը. Եր.: Հայկական բանակ (գիտավերլուծական ամսագիր), 2006, N 2
5. Շահգելդյան Մ. Ազգային անվտանգություն. հասկացությունը, էությունը, ձևավորումը, առաջնահերթությունները. Եր.: «Նորավանք», 2003
6. Մարգարյան Մ. Մ. Քաղաքական ընտրանին և ժողովրդավարական անցման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Երևան, Պետական ծառայություն, 2006 – 391 էջ
7. Հարությունյան Գ. «Աջարական ճգնաժամը» տարածաշրջանային անվտանգության համատեքստում. Եր. : 21-րդ դար. «Նորավանք», 2004, N 1
8. Մարկոսյան Ա. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական անվտանգության հիմնախնդիրները. Եր. : 21-րդ դար. «Նորավանք», 2004, N 3
9. Քոթանջյան Հ. Ս. Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարության մշակման ուղեցույցները տարածաշրջանային անվտանգության ճարտարապետության համատեքստում.-Եր.: ՀՀ ՊՆ Դ. Կանայանի անվան ԱՌՀԻ, 2008.-604 էջ
10. Մարգարյան Մ. Համընդհանուր անվտանգության համակարգի արդիականացման հիմնախնդիրները և , Հայկական աշխարհը,-Հայկական բանակ ՀՀՊՆ Դ. Կանայանի անվան ԱՌՀԻ ռազմագիտական հանդես, 2011 №1-2 էջ 116-129
11. Մարգարյան Մ. Գ. Քաղաքական կայունությունը և ազգային անվտանգության ապահովման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Երևան «Պետական ծառայություն» 2015, 246 էջ
12. Մարգարյան Մ. Գ. Ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները (մեթոդական ուղեցույց) – Երևան, «Պետական ծառայություն» 2017, 115 էջ
13. Соловьев А. И. Политология: Политическая теория, политические технологии: М. : Аспект Пресс, 2003.559 с.
14. Хейвуд Э. Политология: Учебник для студентов вузов / Пер. с англ. под. ред. Г. Г. Водолазов, В. Ю. Бельского.-М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.- 544 с.
15. Современная политическая теория. (Автор-составитель Д. Хэлд) / Пер. с англ. под общ. ред. В. И. Даниленко.-М.: NOTA BENE, 2001.- 480 с.

16. Мир политической науки. Учебник. В 2-х кн. Кн 1. Категории / А.Ю.Мельвиль, М.Г.Миронюк, Т.В.Шмачкова и др.; отв. ред. А.Ю.Мельвиль. Моск. Гос. ин-т междунар. отношений (МГИМО - Университет) МИД России. – М.: Просвещение, 2004. – 796 с.
17. Ярочкин В. И. Информационная безопасность: Учебник для вузов.-5-е изд.- М.: Академический Проект, 2008.- 544ц.
18. Панарин А.С. Политология. О мире политики на Востоке и Западе. Учебное пособие, М., 1999.
19. Прохожев А.А. (ред) Общая теория национальной безопасности. Учебник. — Коллектив авторов. — 2-е изд. — М.: Изд-во РАГС, 2005. — 344 с.
20. Кузнецов Ю., Никольский В. Введение в теорию национальной безопасности.
21. Логунов А.Б. Региональная и национальная безопасность. Учебное пособие. — М.: Вузовский учебник, 2009. — 432 с.
22. Овчинников А.И., Мамычев А.Ю., Кравченко А.Г. Основы теории национальной безопасности. Учебное пособие. — М.: РИОР, 2011. — 252 с.
23. Шободоева А.В. Основы теории национальной безопасности. Курс лекций. — Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2015. — 208 с.

ՀԼԱՅՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Назаретян А.П. Цивилизационные кризисы в контексте Универсальной истории: Синергетика, психология и футурология.- М.: ПЕР СЭ, 2001.- 239 с.
2. Хейзинга Й. Homo ludens. Человек играющий / Пер. с нидерл. В. В. Ошиса.-М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001.- 352 с.
3. Хойслинг Р. Социальные процессы как сетевые игры. Социологические эссе по основным аспектам сетевой теории. Пер. с нем. Б. Скуратова. М.: Логос-Альтера, 2003.- 192 с.
4. Одайник В. Психология политики / Политические и социальные идеи К.Г.Юнга. Пер. с англ. К. Бутырина. Под ред. В. Зеленского. М.: "Ювента", 1996.- 381с.
5. Хантингтон С. Кто мы? Вызовы американской национальной идентичности / Пер. с англ. А. Башкирова.- М.: ООО "Издательство АСТ". 2004. - 635 с.
6. Хантингтон С. Политический порядок в меняющихся обществах. М.: Прогресс-Традиция, 2004. – 510 с.
7. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон; Пер. с англ. Т. Велимеева, Ю. Новикова.- М.: ООО "Издательство АСТ". 2003. - 603 с.
8. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века / Пер. с англ.- М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003.-368 с
9. Многоликая глобализация / Под. ред. П. Бергера и С. Хантингтона; Пер. с англ. В. В. Сапова под ред. М.М. Лебедевой.-М.: Аспект Пресс, 2004.- 379 с.
10. Հըրրու Ազգային անվտանգություն, բըրր համարները